

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/111/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4111238119
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4111238119.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a sudkýň JUDr. Viery Koscelanskej a JUDr. Lenky Halmešovej, v spore žalobkyne: H. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXX/X, XXX XX X., zastúpená JUDr. Ivetou Muzikovou, advokátkou, so sídlom Farská 39, 949 01 Nitra, proti žalovanému: Službyt Nitra, s.r.o., so sídlom Janka Kráľa 122, 949 01 Nitra, IČO: 31447929, o náhradu škody, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 06. júla 2020, č. k. 15C/4/2014-152, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
Žalovanému **n e p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nitra uznesením č. k. 15C/4/2014-152 zo dňa 06.07.2020 rozhodol o nároku na náhradu trov konania tak, že žalovanému priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsah 100%, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 470 ods.2, § 251, § 256 ods.1, § 262 ods.1,2 a § 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej CSP).

3. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že súd nemusí priznať náhradu trov konania úspešnej strane alebo strane ktorá nezavinila zastavenie konania len výnimočne. Môže tak urobiť podľa ustanovenia § 257 CSP a rozhodnúť, že žiadnemu z účastníkov nepriznáva náhradu trov konania. Ide však o ustanovenie, ktoré z hľadiska náhrady trov konania predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok i zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu a je odôvodnené tým, že prísna aplikácia ustanovení o náhrade trov konania by mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiaducim tvrdomiam. Zákon preto stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k zmierneniu dôsledkov právnych noriem upravujúcich platenie a náhradu trov konania. Toto zákonné ustanovenie dopadá na tú stranu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a že sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci a rozhodnutie musí byť aj náležite odôvodnené. Súd má v danej veci, a to aj s poukazom na právny názor odvolacieho súdu vyjadrený v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení č.k. 7Co/57/2016-142 zo dňa 31.03.2016, za to, že prejednávaná vec nemá taký výnimočný charakter, ktorý by vzhľadom na okolnosti veci odôvodňoval aplikáciu ustanovenia § 257 CSP. Vzhľadom na uvedené súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania podľa § 256 ods. 1 CSP a zdôraznil, že ak dôjde k zastaveniu sporového konania, je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť za zastavenie konania na oboch procesných stranách. V danom prípade žalobkyňa vzala žalobu v celom rozsahu späť bez uvedenia dôvodu, čím z procesného hľadiska v celom rozsahu zavinila zastavenie konania. Žalobkyňa do späťvzatia žaloby nepreukázala ani len čiastočne dôvodnosť žaloby, hoci bola už pri podaní žaloby a v priebehu celého konania zastúpená právnym zástupcom. Súd priznal žalovanému i nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, keďže mal v odvolacom konaní úspech. Pre úplnosť súd

prvej inštancie uviedol, že pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania skúmal zavinenie iba z procesného hľadiska a neposudzoval právo žalobkyne, teda žalobu podľa hmotného práva.

4. Voči uzneseniu súdu prvej inštancie podala žalobkyňa v zákonnej lehote prostredníctvom právnej zástupkyne odvolanie a žiadala odvolací súd, aby uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a nepriznal žalovanému nárok na náhradu trov konania. V odvolaní uviedla, že pôvodné, odvolacím súdom zrušené, rozhodnutie súdu prvej inštancie č.k. 15C/4/2014 - 135 zo dňa 12.11.2015, ktorým súd žalovanému nepriznal náhradu trov konania, považuje za správne. Výrok o trovách bol odôvodnený ustanovením § 150 OSP, pričom súd správne vzhliadol dôvody hodné osobitného zreteľa v predmete konania a okolnostiach za ktorých k vzniku škody prišlo. Zastáva názor, že aj za teraz účinného ustanovenia § 257 CSP bolo možné rozhodnúť, že žiadnemu z účastníkov súd nepriznáva náhradu trov konania. Ide o ustanovenie, ktoré z hľadiska náhrady trov konania predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok i zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu. Ďalej uviedla, že súd vo svojom rozhodnutí nedostatočne skúmal a vyhodnotil dôvody osobitného zreteľa, pričom mal vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci.

5. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne žiadal, aby odvolací súd uznesenie č.k. 15C/4/2014-152 zo dňa 06.07.2020 potvrdil, nakoľko ho považuje za správne, keď žalobkyňa z procesného hľadiska zaviniła zastavenie konania späťvzatím žaloby. Dôvody hodné osobitného zreteľa, na základe ktorých by súd nemusel priznať náhradu trov konania žalovanému v tomto prípade nie sú dané. Odvolanie žalobkyne považuje za vágne, v ktorom sa len opakuje odôvodnenie uznesenia č.k. 15C/4/2014-135, ktoré bolo odvolacím súdom zrušené. Žalobkyňa v odvolaní vôbec nešpecifikuje dôvody hodné osobitného zreteľa a jej argumentáciu v odvolaní považuje za nejasnú a nedostatočnú. Pokiaľ by zákonodarca považoval už samotný predmet konania (náhrada škody titulom pádu) za hodný osobitného zreteľa, tak by to priamo uviedol ako dôvod, pri ktorom sa neprizná náhrada trov konania žalovanému napriek jeho úspechu v spore.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací podľa § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len "CSP") po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné, preto uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

7. Odvolací súd preskúmaním spisového materiálu zistil, že žalobkyňa sa žalobou zo dňa 13.12.2011 domáhala náhrady škody vo výške 2.824,50 eur, pozostávajúcej z bolestného, náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a účelne vynaložených nákladov spojených s liečením. Nárok si uplatňovala voči žalovanému v 1. rade: Mesto Nitra so sídlom 94901 Nitra, Štefánikova 60 a žalovanému v 2. rade: Službyt s.r.o., Nitra, so sídlom 949 01 Nitra, ul. Janka Kráľa 122. Uznesením č.k. 15C/4/2014-50 zo dňa 11.03.2014 súd konanie voči žalovanému v 1. rade zastavil pre späťvzatie žaloby a rozhodol, že žiadnemu z účastníkov nepriznáva náhradu trov konania. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 26.03.2014. Vo veci samej súd rozhodol rozsudkom č.k. 15C/4/2014-98 zo dňa 18.12.2014, ktorým zaviazal žalovaného Službyt s.r.o., Nitra, J. Kráľa 122, Nitra zaplatiť žalobkyni sumu 2.530,50 eur a vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovaného zaviazal na náhradu trov konania žalobkyni vo výške 948,92 eur. Voči rozsudku podal odvolanie žalovaný a Krajský súd v Nitre uznesením č.k. 7Co/112/2015 -120 zo dňa 30.06.2015 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti a vo výroku o trovách konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

8. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu č.k. 7Co/112/2015 -120 zo dňa 30.06.2015 vyplýva, že odvolací súd v rozhodnutí súdu prvej inštancie vzhliadol viaceré pochybenia a to v nesprávnom označení žalovaného v žalobe, ktoré označenie súd prvej inštancie pojal i do rozsudku, ako aj v závere súdu o výlučnej zodpovednosti žalovaného ako právnickej osoby, ktorá nie je vlastníkom budovy, ale ktorá má s ním uzavretú komisionársku zmluvu, ktorý záver považuje za predčasný a posúdenie pasívnej legitímácie žalovaného za nepresvedčivé a nezrozumiteľné. Ďalej poukázal i na to, že skutkový stav a jeho zhodnotenie súdom prvej inštancie nepovažuje za správny a nemožno na základe neho nad všetky pochybnosti konštatovať porušenie všeobecnej prevenčnej povinnosti osoby zodpovedajúcej za stav podlahy v budove v mieste prístupnom verejnosti. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie s tým, že je potrebné najskôr zosúladiť označenie žalovaného podľa zápisu v obchodnom registri, následne opätovne vec prejednať a rozhodnúť a rozhodnutie odôvodniť skutkovo i právne tak, aby zodpovedalo požiadavke zrozumiteľnosti a presvedčivosti.

9. Po doručení zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu stranám konania žalobkyňa neodstránila vytýkané pochybenia, ale pred začatím pojednávania dňa 12.11.2015 zobrala žalobu v plnom rozsahu späť a žiadala konanie zastaviť. Právny zástupca žalovaného so späťvzatím žaloby súhlasil a žiadal priznať náhradu trov konania. Súd konanie uznesením zo dňa 12.11.2015 č.k. 15C/4/2014 - 135 zastavil a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 150 ods.1

Občianskeho súdneho poriadku (účinného do 30.06.2016) konštatujúc, že sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré spočívajú v predmete konania - náhrada škody titulom pádu a v okolnostiach za ktorých došlo k pádu. Toto rozhodnutie v časti výroku o náhrade trov konania bolo napadnuté odvolaním zo strany žalovaného a v zastavujúcej časti nadobudlo právoplatnosť dňa 12.11.2015.

10. Krajský súd v Nitre uznesením č.k. 7Co/57/2016 -142 zo dňa 31.03.2016 rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie o náhrade trov konania, vrátane trov odvolacieho konania. V rozhodnutí odvolací súd poukázal na to, že uznesenie súdu prvého stupňa nie je preskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Súd prvého stupňa výrok o trovách konania odôvodnil nedostatočne, iba s poukazom na ustanovenie § 150 OSP s tým, že sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré žalobkyňa nie je povinná uhradiť trovy konania. Ako dôvody hodné osobitného zreteľa súd vzhliadol predmet konania a okolnosti, za ktorých došlo k vzniku škody, avšak absentovali ním zistené skutočnosti, závery a aj úvahy, ktorými sa riadil.

11. Súd prvej inštancie opätovne rozhodol o nároku na náhradu trov konania, a to v súčasnej dobe napadnutým uznesením č. k. 15C/4/2014-152 zo dňa 06.07.2020, v ktorom rozhodol o nároku na náhradu trov konania podľa § 256 ods.1 CSP, keď dospel k záveru, že zastavenie konania zavinila z procesného hľadiska žalobkyňa, čiže uplatnil zásadu zodpovednosti za výsledok a zásadu zodpovednosti za zavinenie, pričom v danej veci nezistil výnimočné dôvody, ktoré by odôvodňovali aplikáciu ustanovenia § 257 CSP.

12. S účinnosťou od 01. 07. 2016, prijatím zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, došlo v súlade s § 473 CSP k zrušeniu zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok. Nová právna úprava dôsledne dodržiava princíp okamžitej aplikovateľnosti procesnoprávných noriem, ktorý znamená, že nová procesná úprava sa použije na všetky konania, a to aj na konania začaté pred dňom účinnosti CSP s ustanovenými výnimkami z tohto základného pravidla.

13. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

14. Podľa § 470 ods. 2 CSP, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

15. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

16. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

17. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

18. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

19. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní danej veci sa zaoberal len námietkami žalobkyne uvedenými v odvolaní, ktorými namietala priznanie nároku na náhradu trov konania žalovanému, z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, keď súd prvej inštancie rozhodol na základe zásady úspechu, hoci mal postupovať podľa § 257 CSP a nárok na náhradu trov žalovanému nepriznať z dôvodov hodných osobitného zreteľa na strane žalobkyne, ktoré videla v predmete konania a okolnostiach prípadu. Iné dôvody hodné osobitného zreteľa na strane žalobkyne neuvádzala.

20. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že účastník konania, ktorý v konaní, spravidla v spore uspel, má zásadne právo na to, aby sa mu nahradili všetky trovy, ktoré zaplatil vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva. Ak sa chce súd odchýliť od tohto pravidla, musí vychádzať zo zákona a túto odchýlku aj náležite odôvodniť, inak porušuje základné právo na súdnu ochranu dotknutého účastníka.

21. Zmyslom a účelom inštitútu náhrady trov konania pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnej strane náhradu tých trov konania, ktoré účelne vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Výnimky z tohto pravidla musí ustanoviť zákon; tieto sa musia uplatňovať len za splnenia všetkých zákonom ustanovených podmienok a skôr reštriktívne, napr. takou výnimkou je nepriznanie náhrady trov konania podľa § 257 CSP. Pri rozhodovaní o trovách konania v zmysle § 255 CSP v spojitosti s § 251 CSP platí, že sa hradia len preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky a že sa právo na náhradu trov konania riadi mierou procesného úspechu.

22. V sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu, t. j. strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane. Oslobodenie od povinnosti nahradiť trovy konania úspešnej strane nie je možné a len v prípade, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať (§ 257 CSP).

23. Každé rozhodnutie súdu, ktorým súd neprizná náhradu trov konania, musí byť zo svojej podstaty výnimočným rozhodnutím, prijatým na základe riadneho zváženia všetkých relevantných okolností konkrétneho prípadu a na základe reštriktívneho výkladu § 257 CSP a v ňom obsiahnutej formulácie „dôvody hodné osobitného zreteľa“. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok a zásady zodpovednosti za zavinenie. Nie je ho možné vykladať tak, že súd naň môže prihliadnuť kedykoľvek, na základe ľubovôle, bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Strane, ktorá mala úspech, nemožno nepriznať náhradu trov konania podľa tohto výnimočného ustanovenia len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodnutia o určitom druhu nárokov, nejde teda o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania. V prípade, že súd uvedené výnimočné ustanovenie použije, existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa musí vo svojom rozhodnutí riadne a presvedčivo odôvodniť (viď uznesenie NS SR sp.zn. 2Cdo 89/2020).

24. Odvolací súd preskúmavajúc dôvodnosť podaného odvolania dospel k záveru, že súd prvej inštancie vychádzal zo zisteného skutkového stavu, pričom dospel k správne právnemu záveru, v dôsledku čoho následne vec správne právne posúdil. Vzhľadom k uvedenému sa odvolací súd stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia a v ďalšom naň odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

25. Odvolací súd poznamenáva, že uznesenie súdu prvej inštancie č.k. 15C/4/2014 - 135 zo dňa 12.11.2015, na ktoré žalobkyňa poukazuje ako na správne, bolo odvolacím súdom uznesením č.k. 7Co/57/2016-142 zo dňa 31.03.2016 zrušené z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti, keď súd prvej inštancie výrok o trovách konania odôvodnil iba s poukazom na ustanovenie § 150 OSP, pričom dôvody hodné osobitného zreteľa mali spočívať v predmete konania a okolnostiach, za ktorých došlo k vzniku škody.

26. Napriek uvedenému záveru odvolacieho súdu žalobkyňa neuviedla žiadne nové relevantné skutočnosti, ktoré by preukazovali existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, o ktoré by bolo možné oprieť použitie výnimočného ustanovenia § 257 CSP. Dôvody hodné osobitného zreteľa nešpecifikovala a nepreukázala ani v odvolaní voči uzneseniu č.k. 15C/4/2014-152 zo dňa 06. 07. 2020, v ktorom iba konštatovala, že dôvody hodné osobitného zreteľa sú dané a spočívajú v predmete konania a okolnostiach prípadu. Nakoľko použitie ustanovenia § 257 CSP sa neuplatňuje automaticky vo vzťahu k určitému typu konania, pričom výnimočnosť okolností prípadu, za ktorých došlo k vzniku nároku na náhradu škody, nebola konkretizovaná a nemožno ju vyvodiť ani z obsahu spisu, postupoval súd prvej inštancie správne, keď o nároku na náhradu trov konania rozhodoval podľa § 256 ods.1 CSP s prihliadnutím na to, že zastavenie konania z procesného hľadiska zavinila žalobkyňa, ktorá sa rozhodla nedomáhať v žalobe uplatneného nároku voči žalovanému a žalobu zobrala späť. V takom prípade má žalovaný právo, aby mu žalobkyňa zaplatila náklady, ktoré účelne vynaložil na bránenie svojho práva.

27. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP, s prihliadnutím na ustanovenie § 262 ods. 1, 2 CSP tak, že v odvolacom konaní procesne úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči procesne neúspešnej žalobkyni nepriznal, pretože mu žiadne nevznikli a ani si žiadne neuplatnil.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).